

2009:34

Skepparslövs kyrka

Antikvarisk kontrollrapport, 2009

Jimmy Juhlin Alftberg

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2009:34

Skepparslövs kyrka

- absidarbeten

Antikvarisk kontrollrapport, 2009
Skepparslövs socken, 1115
Kristianstad kommun
Skåne län

Jimmy Juhlin Alftberg

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Box 153, St Larsomr. Byggnad 10
221 00 Lund
Tel 046 – 15 97 80 vx, Fax 046 – 15 80 39

www.regionmuseet.se

© 2008 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
Rapport 2009:34
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: Skepparslövs kyrka

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

Skepparslövs kyrka - absidarbeten

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för arbetet	5
Utförda åtgärder	5
Avvikelser från handlingarna	7
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	7
Iakttagelser under restaureringen	7
Övriga handlingar med relevans för arbetet	8

Kristianstad kommun, Skepparslöv ungefärligt markerat

Del av Skepparslövs socken, mfl. Skepparslövs kyrka markerad med röd pil.

Sammanfattning av utförda åtgärder

Absidvinden har tilläggsisolerats med mineralisolering, en inspektionslucka har monterats i absidens (sakristians) innertak och golvet har slipats och oljats med pigmenterad olja. Dessutom har ommålning skett av väggar och tak samt på listverk. Skador i absidens yttre dörr har lagats och på innerdörren har en distanslist fästs för att möjliggöra anslag mot tätlist. Vidare har ny inskottsplåt av bly satts på absidtaget, i anslutningen mot långhusgaveln.

Administrativa uppgifter

Objekt	Skepparslövs kyrka
Socken	Skepparslöv
Kommun	Kristianstad
Länsstyrelsens beslut	2008-12-04
Byggherre/beställare	Vä – Skepparslövs kyrkliga samfällighet
Antikvarisk kontrollant	Jimmy Juhlin Alftberg
Entreprenör	Petrus entreprenad AB
Byggnadstid	2009-03-17 – 2009-04-01
Slutbesiktning	2009-04-01

Byggnadshistorik med relevans för arbetet

Uppvärmningen av absiden har av församlingen upplevts som svår och kostsam på grund av stora värmeläckage från taket och otätheter i ytterdörrarna. Under november 2008 genomfördes en provborrning i det invändiga absidtaget för att få en uppfattning om befintlig konstruktion samt hur isoleringen var beskaffad. Borrningen genomfördes på platsen för en tänkt inspektionslucka – i mitten av absidtaget och mot västra väggen – och genom borrhålen kunde sedan fiberoptik föras in. Den optiska undersökningen gav inte fullt tillfredsställande resultat eftersom befintlig mineralisolering lade sig i vägen samt att instrumentet inte kunde fokusera i mörkret. Någon fuktmätning gick ej heller att genomföra mer än i anslutning till själva borrhålen – där det dock visade sig vara tillfredsställande torrt.

Utförda åtgärder

Håltagning för taklucka genomfördes på platsen för den tidigare borrningen. Genom hålet kunde den befintliga mineralisoleringen (ca 15 cm) kompletteras med ytterligare ca 12 cm mineralisolering upp till ovankant på bjälkarna. Därefter täcktes hela vindsytan av 5 cm pappersklädd mineralullsmatta. För att säkerställa luftningen monterades kanalbildande träfiberskivor vid den inre takfoten (mellan de flacka taksparrarna). Runt takhålet, på ovansidan, monterades en ca 20 cm hög träsarg som distans till den nya isoleringen. Ovanpå sargen fästes en isolerad övre trälucka. I själva hålet insattes en prefabricerad inspektionslucka (ca 50 x 60 cm) utan fast monterad steg.

Befintlig vindsisolering.

Isoleringen kompletterad.

Absidens taklucka.

Absidgolvet betsoljat.

Absidens väggar och tak tvättades och mindre putsprickor lagades med kalkbruk. Därefter ommålades ytorna med Webetonex (Beckers, helmatt latexfärg) i vit kulör – vilket var den färgtyp som redan satt på ytorna.

Snickerier, såsom inner- och ytterdörrar, golvlister, klädhängare, målades i ljusgrå linoljefärg likt befintligt.

Golvet, som tidigare varit täckt med pålimmad textilmatta, slipades och oljades i två omgångar med gråpigmenterad betsolja (ZAR). Vid golvet norra parti befanns ett par golvbrädor vara insektsangripna. I samband med att dessa togs bort upptäcktes en tidigare okänd elkabel med kopplingsdosa, liggande direkt på markytan. Innan nya golvbrädor (småbitar) infogades ersattes delar av den gamla elinstallationen.

På innerdörrens yttre långsida monterades en distanslist av fur. Syftet var att skapa en anläggningsyta mot den mötande slaglisten/tätningen på motsatta dörrbladet. Tätlistor sattes även i samtliga falsar kring innerdörren.

På ytterdörrarnas utsida kompletterades bortfallna/skadade dekorationer med ny av kärnfur. Det ska nämnas att befintliga dekorationer håller en förhållandevis låg kvalitet i och med att de är tillverkade av kryssfänér. Målning av dekorkomplement ska utföras av församlingen.

Inskottsplåtarna mellan absidtaget och långhuset ersattes med ny blyplåt. De upphuggda putspartierna på långhusgaveln putsades med hydrauliskt kalkbruk.

Absidens ytterdörr, skadad dekoration.

Yttre dörrbladen reparerade.

Distanstlisten på det inre, norra dörrbladet.

Inskottsplåten bytt.

Avvikelser från handlingarna

Inga avvikelser har noterats.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Arbetet är väl utfört samt enligt Länsstyrelsens tillståndsbeslut. Valet av latexfärg på absidens innerväggar/tak är ett antikvariskt avsteg, men då ytorna sedan tidigare blivit strukna med denna typ av färg fanns inget motiverbart alternativ att framföra. Dock bör man vara uppmärksam på att färgtypen har sämre fuktgenomsläpplighet än t ex kalkbruk, varför en otraditionell skadebild på sikt eventuellt är att vänta, speciellt med tanke på att absidens innerklimat i och med renoveringen kommer att bli varmare och därmed ha en högre luftfuktighet.

Iakttagelser under restaureringen

Efter att inspektionshålet tagits upp i absidetak kunde det noteras att såväl befintlig mineralisolerings som taksparrar var torra (ca 6% fuktighet). Längs takfoten kunde flera ventilerande glipor noteras, dvs ojämnheter i den yttre gesimsen. Dessa glipor har sannolikt bidragit till en erforderlig luftväxling som gagnat vindsutrymmet.

Övriga handlingar med relevans för arbetet

- 2008-11-06 Intyg för antikvarisk medverkan vid håltagning av sakristians tak
- 2008-12-04 Länsstyrelsens tillståndsbeslut, dnr 433-47877-07
- 2009-02-27 Kallelse till startmöte
- 2009-03-05 Beställning av renoveringsarbete på sakristian
- 2009-03-17 Protokoll, Start- och projektmöte

Absidgolvet efter slipningen samt platsen för de skadade golvbrädorna och elkabeln. Foto Sven-Åke Andén Nilsson, 2009.

Kristianstad 2009-05-07

Jimmy Jublin Alfberg

Regionmuseets rapportserie 2009

Kulturmiljö

1. Bröddarps mölla, Västra Ingelstads sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2008
2. Fjälstorps småskola, - restaurering av uthus, Brunnby sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2007
3. Gamlegård – fasadrestaurering, Helsingborgs stad, AK, Helene Stalin Åkesson 2007
4. Hajen 13, Höganäs sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2007
5. Täckarehuset – restaurering av två jordkällare, Brösarps sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2007
6. Gravarna i Askgården – i skuggan av Flyinge kungsgård, Södra Sandby sn, FU, Helene Wilhelmson, 2002
7. Åter på Hammar 9:21, Nosaby sn, FU, Anders Edring 2009
8. Ruveröds kvarn – rekonstruktion av dämme och kvarnlucka, Riseberga sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2008
9. Renovering av balkonger på Tranchellska huset, AK, Mia Jungskär 2008
10. Hovdala slott huvudbyggnaden – dokumentation i samband med fasadrenovering, Brönneustads sn, BAD, Kristina Nilén, 2007
11. Hovdala slott hus D – invändig restaurering av ”Noras fåfånga”, Brönneustads sn, AK & BD, Kristina Nilén, 2007-2008
12. Krageholms mölla – i ny papp, Sövestads sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2007
13. Skånbergs mölla – renovering av hättan, Gladsax sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2007
14. Kvihusa 1:2 – åtgärder på tak till ekonomibyggnad, Eljaröd sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2007
15. Boplatser och en grav vid Norreskog, Ivetofta sn, FU, Tony Björk, 2008
16. Dunderbacken. Arkeologisk forskningsundersökning inom ärkebiskopsborgen i Åhus, Johan Dahln, 2008
17. Stångby kyrka, invändig restaurering och mögelsanering, Stångby sn, AK, Petter Jansson 2007-2008
18. Lövestads kyrka, utvändig renovering, Lövestads sn, AK, Petter Jansson 2008
19. Öja kyrka, utvändig renovering, Öja sn, AK, Petter Jansson 2008
20. Östra Vemmenhögs kyrka, renovering av tak, Östra Vemmenhögs sn, AK, Petter Jansson 2008
21. Näs kyrka, fasader och tak, Trolleås sn, AK, Petter Jansson 2008
22. Att flytta en gravsten – Torben Billes gravsten i Lunds domkyrka, Lunds sn, AK, Petter Jansson 2008-2009
23. Cement, järn och berg, Södra Mellby sn, FU/SÖ, Bertil Helgesson 2008
24. Tobaksprojektet 2008, projektrapport, Jimmy Juhlin Alftberg med bidrag av Åsa Jakobsson, 2009
25. Frillestads kyrka – utvändig renovering, Frillestads sn, AK, Heikki Ranta 2008
26. Norra Rörums kyrka – nyläggning av spåntak, Norra Rörums sn, AK, Heikki Ranta 2008
27. Schaktning vid Bosjökloster kyrka, Bosjö sn, FU, Jan Kockum 2009
28. Glimmebodagården – omläggning av två takstjär, Brösarps sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2008
29. Glimmebodagården – restaurering av fönster och dörrar, Brösarps sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2008
30. Loshults kyrkas orgelfasad, Loshults sn, AK, Lotta Eriksson, 2009
31. Fjärrvärme i Åhus, Åhus sn, FU, Jan Kockum och Catherine Svensson, 2001-2002
32. Yxor och brunnar i Härlöv, Kristianstad, SU, Tony Björk & Helene Wilhelmson, 2008
33. Harlösa kyrka, Relikskrin? & byggnadslämningar, schaktningsövervakning, 2006, Harlösa sn, Johan Dahln
34. Skepparslövs kyrka - absidarbeten, Skepparslöv sn, AK, Jimmy Juhlin Alftberg, 2009

Förkortningar:

AF-antikvarisk förundersökning
AK- antikvarisk kontroll
AU-arkeologisk utredning
DK- dokumentation, övrigt

FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD-murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning

PJ- projektrapport
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD-byggn-ark-dokumentation

